

ROC Westerschelde

**ONDERZOEK KWALITEITSVERBETERING EXAMINERING
2009**

Utrecht, maart 2010

VASTSTELLING RAPPORT

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering van de examinering dat op 11 februari 2010 plaatsvond bij ROC Westerschelde.

Het rapport is vastgesteld op 24 maart 2010.

Zonder toestemming van de inspectie of de instelling mag dit rapport alleen in zijn volledige vorm vermenigvuldigd worden.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 7

1 INLEIDING 9

2 KWALITEIT EXAMINERING BIJ ROC WESTERSCHELDE 11

3 CONCLUSIES EN VERVOLGTOEZICHT 15

BIJLAGE 1: EXAMENSTANDAARDEN EN NORMERING 17

SAMENVATTING

Voor u ligt een rapport van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie). In dit rapport vindt u de bevindingen van het onderzoek naar kwaliteitsverbetering van de examinering bij ROC Westerschelde. Dit onderzoek vond plaats op 11 februari 2010.

Het onderzoek vond plaats vanwege het feit dat eerder onderzoek in 2008 leidde tot een onvoldoende beoordeling van de examenkwaliteit.

Voor het in 2009 uitgevoerde onderzoek was het Toezichtkader bve 2009 van toepassing.

Het onderzoek heeft geleid tot het volgende resultaat.

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van de examinering van de onderzochte opleiding voldoende is.

Het gaat om de volgende opleiding:

- Verpleegkundige, (10426), BOL.

Bij de opleiding waarvan de examenkwaliteit voldoende is kan de inspectie door het trekken van een aselechte steekproef de opleiding in een volgend onderzoek opnieuw onderzoeken.

1 INLEIDING

Wat is het doel van dit rapport?

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt de examinering van mbo-opleidingen in Nederland. In dit rapport vindt u de bevindingen van het onderzoek naar kwaliteitsverbetering van examinering bij ROC Westerschelde.

Welke opleidingen heeft de inspectie onderzocht?

Het onderzoek heeft betrekking op opleidingen die in het vorige onderzoek met een onvoldoende zijn beoordeeld. Een onvoldoende score betekent voor de instelling een verplichting tot verbetering van de kwaliteit van examinering. Het onderzoek dat de inspectie uitvoert is daarmee een onderzoek naar kwaliteitsverbetering. Er kunnen drie aanleidingen zijn om dit onderzoek uit te voeren. Voor dit rapport geldt de volgende aanleiding:

De opleiding Verpleegkundige, (10426), BOL, is onderzocht vanwege een onvoldoende oordeel in het reguliere onderzoek naar de kwaliteit van examinering in 2007/2008.

In tabel 1.1 ziet u een overzicht met de opleiding die de inspectie voor dit rapport heeft onderzocht.

Tabel 1.1 Overzicht van de onderzochte eindtermgerichte opleiding en de kenmerken

Crebo	Naam opleiding	Leerweg	Deelkwalificatie(s)	Exameneenheid bezochte locatie en plaatsnaam
10426	Verpleegkundige	BOL	51565 51567	ROC Westerschelde Terneuzen

Hoe is het onderzoek opgezet?

Dit onderzoek is gebaseerd op het Toezichtkader bve 2009 en de hierin opgenomen standaarden en normering voor examinering. Deze zijn vastgesteld in een ministeriële regeling. Het gaat hierbij om zeven standaarden op het gebied van onder andere het exameninstrumentarium, de processen rondom de examinering en de naleving van wettelijke vereisten.

De kwaliteit van de examinering is voldoende als 5 van de 7 standaarden voldoende zijn, waaronder in elk geval de dekking van exameninstrumenten (standaard 3), de toetstechnische kwaliteitseisen (standaard 4), afname/beoordeling en diplomering (standaard 5) en de naleving van wettelijke vereisten (standaard 7). Per standaard dient aan de genoemde criteria te worden voldaan. De standaarden en criteria zijn opgenomen in bijlage 1.

De inspectie heeft de zelfbeoordeling gebruikt als uitgangspunt voor haar onderzoek. Daarnaast zijn op locatie gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers uit de examencommissie en het management en is relevante informatie onderzocht.

Als het exameninstrumentarium voor de opleiding is ingekocht bij een examenleverancier die de inspectie begin 2009 heeft onderzocht, heeft de inspectie bij de onderwijsinstelling niet naar dat exameninstrumentarium gekeken. Het oordeel dat uit het onderzoek bij de leverancier voortkwam is overgenomen in dit onderzoek. Dit geldt alleen als het ingekochte exameninstrumentarium onveranderd ingezet is. In dit onderzoek is het exameninstrumentarium ingekocht en onveranderd ingezet voor de volgende opleiding:

- Verpleegkundige, (10426), BOL.

Ter afsluiting van het onderzoek is er een gesprek gevoerd met het college van bestuur van de instelling.

Hoe is dit rapport opgezet?

In hoofdstuk 2 vindt u de beoordeling van de inspectie voor de onderzochte opleiding van ROC Westerschelde. We geven daarbij eerst het algemene beeld (2.1) en lichten dit vervolgens toe (2.2). In hoofdstuk 3 vindt u de conclusie en bespreken we eventueel vervolgtoezicht.

2 KWALITEIT EXAMINERING BIJ ROC WESTERSCHELDE

In dit hoofdstuk bespreken we eerst het algemene oordeel van de inspectie over de examinering van de onderzochte opleiding. Vervolgens lichten we dit oordeel toe.

2.1 Algemeen beeld

De inspectie heeft de examinering van onderstaande opleiding op zeven standaarden beoordeeld. Een overzicht van de beoordeling vindt u in onderstaande tabel.

Tabel 2.1 Overzicht van de beoordeling van de opleiding van ROC Westerschelde

	Vertrouwen beroepenveld	Borging deskundigheid	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Afname, beoordeling, diplomering	Borging examinering	Naleving wettelijke eisen	Nederlands standaard 3 en 4	Moderne vreemde talen st 3 en 4	Eindoordeel
	1	2	3	4	5	6	7	3/4	3/4	
Verpleegkundige, (10426), BOL	V	V	V	V	V	O	V	-	-	V
O = onvoldoende / V = voldoende / - = niet van toepassing										

De examinering van de opleiding is van voldoende kwaliteit.

2.2 Toelichting bij de beoordeling

Hieronder gaan we in op de beoordelingen. Daarbij bespreken we in paragraaf 2.2.1 eerst de kwaliteit van het exameninstrumentarium, en de afname, beoordeling en diplomering (standaarden 3, 4 en 5). In paragraaf 2.2.2 komen vervolgens het vertrouwen van het beroepenveld, de deskundigheid en de borging van de examenkwaliteit aan de orde (standaarden 1,2 en 6). In paragraaf 2.2.3 bespreken we vervolgens de naleving van de wettelijke vereisten (standaard 7).

2.2.1 Beoordeling exameninstrumentarium en de afname, beoordeling en diplomering

De inspectie beoordeelt het exameninstrumentarium en de afname, beoordeling en diplomering op drie standaarden:

de inhoudelijke uitstroomeisen van de exameninstrumenten (standaard 3), de toetstechnische kwaliteit van de exameninstrumenten (standaard 4) en de afname, beoordeling en diplomering (standaard 5). Eerst worden standaard 3 en 4 besproken, Vervolgens volgt de beoordeling van standaard 5.

In tabel 2.2 vindt u de oordelen op deeltkwalificatie-niveau over de kwaliteit van het exameninstrumentarium.

Standaard 3 en standaard 4. Inhoudelijke uitstroomeisen en toetstechnische eisen

De onderzochte opleiding voldoet aan de inhoudelijke uitstroomeisen en aan de toetstechnische eisen.

Tabel 2.2. Overzicht van de beoordeling van de deeltkwalificaties van Verpleegkundige.

	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten
	3	4
51565 Ontwikkelingen in de maatschappij II	V	V
51567 Ontwikkelingen in de maatschappij I	V	V
O = onvoldoende / V = voldoende		

Toelichting deeltkwalificatie 51565 Ontwikkelingen in de maatschappij II en 51567 Ontwikkelingen in de maatschappij I:

Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomeisen en aan de toetstechnische kwaliteitseisen.

Het exameninstrumentarium voor beide deelkwalificaties wordt ingekocht bij eamenleverancier RBA-4. Het instrumentarium voor deze deelkwalificaties is bij de leverancier met een voldoende beoordeeld. Doordat dit ingekochte exameninstrumentarium ongewijzigd is ingezet, is deze beoordeling overgenomen in dit rapport.

Standaard 5. Afname, beoordeling en diplomering

De onderzochte opleiding voldoet aan de eisen van deze standaard.

De afname, de beoordeling en diplomering verlopen deugdelijk.

De afname van theorie-examens gebeurt hoofdzakelijk in het examencentrum. Daardoor zijn de omstandigheden van deze afname gestandaardiseerd. De Overkoepelende examencommissie (OEC) bespreekt en beoordeelt de processen-verbaal, die bij de schriftelijke examens gebruikt worden. Naar aanleiding daarvan voert zij, zonodig, verbeteracties uit. Afname van praktijkexamens gebeurt in praktijkruimten en zijn altijd onder toezicht van medewerkers die verbonden zijn aan het ROC. Zoals in het handboek is opgenomen worden examens door twee beoordelaars beoordeeld. Verder zijn er regelmatig lunchgesprekken met het college van bestuur en deelnemers, waarin de examens worden besproken. De diploma uitgifte wordt gecontroleerd door de bestuurssecretaris, die tevens voorzitter is van de OEC. ROC Westerschelde verleent op juiste wijze vrijstellingen voor examinering.

2.2.2 Beoordeling vertrouwen beroepenveld, deskundigheid en borging kwaliteit.

De inspectie beoordeelt de examinering ook op de volgende drie standaarden: het vertrouwen van het beroepenveld in de examinering (standaard 1), de borging van de deskundigheid (standaard 2) en de borging van de examinering (standaard 6).

Standaard 1. Het vertrouwen van het beroepenveld in de examenkwaliteit

De onderzochte opleiding voldoet aan de eisen van deze standaard.

ROC Westerschelde heeft in alle sectoren een jarenlange samenwerking met het beroepenveld op het gebied van de examinering. De bereidwilligheid van bedrijven om samen met het ROC Westerschelde assessoren te scholen is groot. In het najaar 2009 is een instituutbreed tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De enquête toont aan dat het beroepenveld tevreden is. Alle afdelingen kennen vormen van leermeesteroverleg, denktank-gesprekken, bpv-overleg, bedrijven-advies-commissie of soortgelijke samenwerkingsverbanden, waar de examinering onderwerp van gesprek is. Vrijwel al het examenmateriaal wordt ingekocht bij een leverancier. Het beroepenveld is betrokken bij de totstandkoming van dit examenmateriaal en spreekt hiermee vertrouwen in de examinering uit.

Standaard 2. De deskundigheid van betrokkenen

De onderzochte opleiding voldoet aan de eisen van deze standaard.

ROC Westerschelde investeert flink in deskundigheidsbevordering, zowel intern als extern. Voor scholing van medewerkers en externe betrokkenen is de Westerschelde-academie opgericht. Daarnaast zijn een tweetal trainingen aangeboden via onafhankelijke organisaties. ROC Westerschelde hanteert het uitgangspunt dat examinering alleen door geschoolde medewerkers wordt uitgevoerd. Met de invoering van de nieuwe examencommissiestructuur in 2010 zal er ook een training zijn voor examencommissieleden. Een aandachtspunt voor de deskundigheid is een meer gericht scholingsbeleid.

Standaard 6. Borging van de examinering

De onderzochte opleiding voldoet niet aan de eisen van deze standaard.

De overkoepelende examencommissie van ROC Westerschelde vergewist zich onvoldoende van de integrale kwaliteit van de examinering. In de huidige opzet zijn alle teams automatisch ook Team Examen Commissie(TEC). Teams gaan wisselend om met examineringszaken en het aanleveren van notulen van de team- en examenvergaderingen vindt niet altijd plaats. Hierdoor is de huidige beleidsmedewerker examinering niet voldoende op de hoogte van wat er binnen de teams speelt en kan hij niet toezien op de effectiviteit van de verbeteracties.

Om de borging te kunnen garanderen heeft ROC Westerschelde geconstateerd dat de examencommissiestructuur moet worden herzien. In april 2010 zal volgens de planning de nieuwe structuur ingevoerd zijn. De beleidsmedewerker kwaliteitszorg, tevens secretaris van de Overkoepelende ExamenCommissie (OEC) coördineert en initieert acties op het gebied van examinering. In de nieuwe structuur zullen de examineringstaken formeel bij de OEC worden ondergebracht. De nieuwe examencommissiestructuur voorziet ook in het betrekken van onafhankelijke deskundige(n). Een van de leden van de nieuwe examencommissie zal een extern deskundige zijn.

2.2.3 Beoordeling naleving wettelijke vereisten

Standaard 7. Naleving van de wettelijke vereisten rondom examinering

De opleiding voldoet aan de wettelijke vereisten.

De opleiding voldoet aan de wettelijke vereisten betreffende:

- informatie over het examen (in OER of ander document) (art.7.4.8 en art. 7.4.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de examencommissie (waar onder art. 7.4.5 en art. 7.4.8, vijfde lid van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de commissie van beroep examens (art. 7.5.1 en art. 7.5.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de openbare verantwoording (art 1.3.6 van de Wet educatie en beroepsonderwijs).

3 CONCLUSIES EN VERVOLGTOEZICHT

Het onderzoek vond plaats vanwege het feit dat eerder onderzoek van de inspectie, uitgevoerd in 2008, leidde tot een onvoldoende oordeel over de examenkwaliteit.

Voor het in 2009 uitgevoerde onderzoek was het Toezichtkader bve 2009 van toepassing.

Het onderzoek heeft geleid tot het volgende resultaat.

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van de examinering van de onderzochte opleiding voldoende is.

Het gaat om de volgende opleiding:

- Verpleegkundige, (10426), BOL.

Bij de opleiding waarvan de examenkwaliteit voldoende is kan de inspectie door het trekken van een aselechte steekproef de opleiding in een volgend onderzoek opnieuw onderzoeken.

BIJLAGE 1: EXAMENSTANDAARDEN EN NORMERING

DE STANDAARDEN

Onderstaand worden 7 standaarden voor de examenkwaliteit gegeven. Bij elk van deze standaarden is een portret gevoegd. Deze portretten zijn zodanig opgebouwd dat wordt aangegeven wanneer toereikend aan een standaard wordt voldaan. Indien een standaard meer criteria omvat, wordt bij elk afzonderlijk criterium een portret gevoegd.

Standaard 1: Het beroepenveld heeft vertrouwen in de examenkwaliteit

Criterium: Vertrouwen beroepenveld examinering

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

Het representatieve beroepenveld heeft voldoende vertrouwen in de kwaliteit van de examinering.
De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de voldoende mate van vertrouwen van het beroepenveld in de kwaliteit van de examinering. Zij treft zo nodig maatregelen om het vertrouwen van het beroepenveld in de kwaliteit van de examinering te verbeteren en ziet toe op de effectiviteit daarvan.
Het vertrouwen kan onder andere worden opgemaakt uit een representatief onderzoek, uit ervaringsgegevens die voortkomen uit de betrokkenheid van het beroepenveld bij de constructie en/of afname van de examens, of uit de gebleken tevredenheid van het beroepenveld over de kwaliteit van de net gediplomeerde nieuwe werknemer.

Standaard 2: De deskundigheid van betrokkenen is geborgd

Criterium: Borging deskundigheid

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de deskundigheid van de betrokkenen bij examinering, bijvoorbeeld aan de hand van gegevens uit de constructie en vaststelling van exameninstrumenten, de beoordeling en afname van examens en deelnemerevaluaties. Zij ziet erop toe dat betrokkenen, zowel binnenschools als buitenschools, voldoen aan de door haar vastgestelde vereisten inzake de gewenste deskundigheid voor examinering. Zij maakt voor zichzelf inzichtelijk in welke mate de betrokkenen aan de deskundigheidscriteria voldoen, treft zo nodig verbetermaatregelen en ziet toe op de effectiviteit daarvan.
Er zijn wel elementen in de deskundigheid die verbeterd kunnen worden, maar er vallen als gevolg hiervan geen grote gaten in de examinering.

Standaard 3: Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomseisen

Criterion 1: Dekkingsgraad

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten dekken de kwalificatievereisten die zijn aangegeven in het eindtermendocument of het kwalificatiedossier zodanig af dat recht wordt gedaan aan het integrale kwalificatieprofiel. Van een toereikende dekking is alleen sprake indien de examinering uitgaat van een toetsvorm die past bij het beheersingsniveau van de vereisten. Uitgangspunt voor de beoordeling van dekkingsgraad is dat alle vereisten uit het kwalificatiedossier onderdeel zijn van het examenprogramma. Er wordt over het geheel van het examen genomen geëxamineerd op het vereiste kwalificatieniveau.

- *Eindtermgerichte opleiding*

Minimaal 75% van de eindtermen van de deelkwalificatie is geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij de eindtermen van de deelkwalificatie. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

- *Competentiegerichte opleiding 1e generatie kwalificatiedossier*

Alle kerntaken en de bijbehorende relevante competenties (optellend tot minimaal 75% van de competenties) zijn geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij die kerntaken en competenties. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

- *Competentiegerichte opleiding 2e generatie kwalificatiedossier*

Minimaal 75% van de werkprocessen per kerntaak is geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij de werkprocessen. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

Criterion 2: Cesuur

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

- *Eindtermgerichte opleiding*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekenning die recht doet aan het belang van de eindtermen.
- Er is bij een deelkwalificatie sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de gehanteerde cesuur.
- De cesuur voor de zak/slaagbeslissing ten aanzien van het diploma is dat alle

deelkwalificaties die verplicht zijn voor het behalen van het diploma, met gunstig gevolg moeten zijn afgelegd.

- *Competentiegerichte opleiding gericht op 1e generatie kwalificatiedossier*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekening die recht doet aan het belang van de competenties en kerntaken.
- Er is sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de bovengenoemde cesuur.

- *Competentiegerichte opleiding gericht op 2e generatie kwalificatiedossier*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekening die recht doet aan het belang van de werkprocessen.
- Er is sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de gehanteerde cesuur.

Standaard 4: Het exameninstrumentarium voldoet aan de toetstechnische eisen

Criterion 1: Informatie deelnemer

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten bevatten voldoende informatie op grond waarvan de deelnemer weet wat er in het examen van hem verwacht wordt en welke punten hij waarmee kan behalen. De deelnemer weet wanneer hij wat moet doen om een voldoende te behalen. Dit betekent dat de beschrijving van een opdracht en/of gewenst resultaat, de beoordelingscriteria, de wijze van beoordeling en de cesuurbepaling bekend zijn voor de deelnemer.

Criterion 2: Afnamecondities

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten bevatten voldoende informatie op grond waarvan voor de deelnemer en de beoordelaar duidelijk is onder welke omstandigheden een examen moet worden afgenomen. De te treffen voorbereidingen, de toegestane hulpmiddelen, de omschrijving van de context/setting van de examenopdracht en de inrichting van de examenlocatie zijn bekend voor de deelnemer en de beoordelaar.

Criterion 3: Beoordelingsvoorschrift

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten zijn voorzien van een beoordelingsvoorschrift waaruit de beoordelaar duidelijk kan opmaken op grond waarvan een antwoord of prestatie van een deelnemer met een bepaalde (deel)score moet worden gewaardeerd. Er is beschreven hoe een zo objectief mogelijke beoordeling tot stand komt. Dit betekent dat het exameninstrumentarium de volgende zaken bevat:

- een inhoudelijk correct antwoordmodel of een beoordelingsschema (met beoordelingscriteria).
- een scoringsvoorschrift dat beschrijft welke antwoorden goed, gedeeltelijk goed en welke als fout moeten worden beschouwd, inclusief daarbij behorende waardering (punten).
- een beschrijving van hoe eventuele deelwaarderingen leiden tot een eindwaardering.
- een beoordelaarsinstructie met algemene richtlijnen over de wijze waarop de prestaties van deelnemers beoordeeld moeten worden.

Standaard 5: De examenprocessen van afname, beoordeling en diplomering zijn deugdelijk

Criterion 1: De afname

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De afname verloopt deugdelijk. De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van het verloop van de afname van examens, bijvoorbeeld aan de hand van processen verbaal en/of deelnemerevaluaties. De examencommissie maakt voor zichzelf inzichtelijk of het examenproces naar wens verloopt, en analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als processen niet naar wens verlopen.

Criterion 2: De beoordeling

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De beoordeling verloopt deugdelijk. De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de beoordeling van examens, bijvoorbeeld aan de hand van resultatenanalyses, deelnemerevaluaties en gegevens uit (steekproefsgewijze) dubbele beoordelingen, op grond waarvan zij voor zichzelf inzichtelijk maakt of de beoordeling naar wens verloopt. Ook houdt zij bij wanneer zij beoordelingsresultaten aanpast en tot welke verbeteracties deze correcties leiden of hebben geleid. De examencommissie analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als de beoordelingen niet naar wens verlopen.

Criterion 3: Diplomerings en/of certificering

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

Diploma's en certificaten worden op deugdelijke gronden afgegeven. De examencommissie vergewist zich daarvan. De examencommissie kan zich desgevraagd verantwoorden over haar besluiten in deze.

Standaard 6: De examenkwaliteit is voldoende geborgd

Criterion: Kwaliteitsborging

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de integrale kwaliteit van de examinering. Zij doet dit met medewerking van onafhankelijke deskundigen. De examencommissie legt van de uitkomsten van deze beoordeling verantwoording af aan belanghebbenden, treft zo nodig verbetermaatregelen en ziet toe op de effectiviteit daarvan.

Standaard 7: De instelling voldoet aan de wettelijke vereisten rondom examinering

Criterion: Naleving wettelijke vereisten

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De opleiding voldoet aan de wettelijke vereisten betreffende:

- informatie over het examen (in OER of ander document) (art. 7.4.8 en art. 7.4.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de examencommissie (waar onder art. 7.4.5 en art. 7.4.8, vijfde lid van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de commissie van beroep examens (art. 7.5.1 en art. 7.5.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de openbare verantwoording (art 1.3.6 van de Wet educatie en beroepsonderwijs).

NORMERING

De kwaliteit van de examinering is voldoende wanneer vijf van de zeven standaarden voldoende zijn, waaronder in elk geval 3, 4, 5 en 7. Deze normering geldt voor zowel eindtermgerichte als competentiegerichte opleidingen.

De normering vindt direct op het niveau van de standaard plaats. Per standaard wordt een oordeel uitgesproken op een tweepuntschaal (onvoldoende-voldoende) met een duidelijke grens tussen onvoldoende en voldoende. Per standaard is een beschrijving gemaakt van het oordeel 'voldoende': de zogenoemde portretten (zie de bijlage). De examenkwaliteit van een opleiding voldoet in voldoende mate aan de betreffende standaard als de examenkwaliteit overeenkomt met het bijbehorende portret of portretten in geval van meer criteria. Per standaard dient aan alle bijbehorende criteria te worden voldaan. In het geval de examenkwaliteit niet overeenkomt met het portret dan wel de portretten of indien onbekend is of de examenkwaliteit overeenkomt met het portret dan wel de portretten (het kan niet worden aangetoond), voldoet het examen in onvoldoende mate aan de standaard. Deze portretten vormen het referentiekader voor de beoordeling.

TOEZICHT OP EN NORMERING VAN NEDERLANDS EN MODERNE VREEMDE TALEN

Voor het onderzoek naar de kwaliteit van examinering van Nederlands en moderne vreemde talen volgt de inspectie in 2009 de aanpak en normering zoals hieronder beschreven.

De inspectie heeft hierbij de brief van de staatssecretaris van OCW van 22 december 2008 (met kenmerk BVE/2008/88699) als leidraad genomen.

Toezicht op Nederlands en moderne vreemde talen

De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van examinering voor Nederlands en moderne vreemde talen op basis van het Toezichtkader bve 2009, het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap 2007 (inclusief het addendum Nederlands in het kader van burgerschap 2007) en de beheersingsniveaus (CEF) zoals vastgelegd in de kwalificatiedossiers. Indien de eisen voor Nederlands vanuit het addendum of het brondocument verschillen van de eisen uit het kwalificatiedossier, geldt het hoogste niveau.

Voor Nederlands en de moderne vreemde talen is het toezicht van toepassing indien de deelnemers gestart zijn vanaf het studiejaar 2007 op basis van zowel de eerste- als de tweede generatie kwalificatiedossiers en wanneer diplomering voor die dossiers plaatsvindt vóór 1 oktober 2009.

Normering voor de talen

Er worden vijf taalvaardigheden onderscheiden: luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven. Deze taalvaardigheden worden door de inspectie getoetst aan de hand van de standaarden 3 (uitstroomeisen) en 4 (toetstechnische eisen).

Er is sprake van een voldoende oordeel voor Nederlands en/of moderne vreemde talen, indien drie of meer taalvaardigheden voldoende zijn. Er is derhalve sprake van een onvoldoende oordeel voor Nederlands en/of moderne vreemde talen indien drie of meer vaardigheden onvoldoende zijn.

Invloed van het oordeel voor de talen op het oordeel over de hele opleiding

Het oordeel over talen is in het onderzoeksjaar 2009, dat loopt tot 1 maart 2010, nog niet van invloed op de beslissing over de examenkwaliteit van de betreffende opleiding. Een onvoldoende voor uitsluitend talen (Nederlands en/of Moderne Vreemde Talen) leidt derhalve niet tot een onvoldoende voor de hele opleiding.